

New European
Bauhaus (NEB)
v České Republice



Vysvětlení iniciativy NEB

NEB vnáší do politiky Green Deal (Zelená dohoda pro Evropu) kulturní a tvůrčí rozměr, který má ukázat, jak udržitelné inovace nabízejí hmatatelné a pozitivní zkušenosti v našem každodenním životě. Tato interdisciplinární a kreativní iniciativa byla zahájena Evropskou komisí v roce 2021. Má pomoci při hledání cest k uskutečnění cílů Zelené dohody pro Evropu (Green Deal). Koncepce New European Bauhaus chce propojit svět architektury, designu a umění se světem vědy, vzdělávání a inovací. Nový evropský Bauhaus má vést k systematické změně v chápání životního stylu. Při vytváření veřejného prostoru i soukromého bydlení mají být zohledněny environmentální ohledy (využívání materiálů), kulturní hledisko (styl) a sociální citění (inkluze). Technologie mají být užívány v souladu s estetickým vnímáním, s potřebami sociálního začleňování a s ohledem na životní prostředí.

NEB přináší inspiraci, která má usnadnit a řídit transformaci naší společnosti podle tří neoddelitelných hodnot:

- i. **udržitelnost:** klimatické cíle, oběhové stavitelství, nulové znečištění a biodiverzita.
- ii. **estetika:** kvalita zážitku a styl přesahující pouhou funkčnost.
- iii. **inkluze:** od podpory rozmanitosti po bezbariérovost a cenovou dostupnost.

NEB spojuje občany, odborníky, podniky a instituce, aby společně nově pojali udržitelný život v Evropě i mimo ni. Kromě vytváření platformy pro experimentování a propojování podporuje iniciativa pozitivní změny také tím, že poskytuje přístup k financování krásných, udržitelných a inkluzivních projektů z prostředků EU.

Vysoce kvalitní vystavěné prostředí je klíčovým tématem NEB, protože ovlivňuje každodenní život občanů a řeší naléhavé potřeby týkající se změny klimatu, udržitelnosti, oběhového hospodářství, nákladů životního cyklu a volitelného opětovného použití, jakož i holistických, integračních a kooperativních zásad plánování.

Doporučení České komory architektů k NEB

Česká komora architektů vítá NEB a považuje jej za určitou celoevropskou obdobu české Politiky architektury a stavební kultury ČR (PASK ČR).

ČKA doporučuje státním a samosprávným orgánům implementaci NEB zejména důrazem na kvalitu projektů a staveb podle nich realizovaných, které proměňují nebo ovlivňují vystavěné prostředí (prostředí vytvořené člověkem).

K tomu doporučuje:

- využívání architektonických soutěží, pro které ČKA připravila výslovné doplnění témat NEB do vzorových soutěžních podmínek (viz příloha);
- zapojení městských/obecních a krajských architektů a architektek, kteří jsou, jakožto profesní odborníci k postupu dle NEB vzděláni. V jejich kompetenci je posuzování souladu projektů s NEB a doporučování vhodných postupů a úprav.

ČKA dále připravuje organizování debaty k aktuálnímu stavu implementace PASK ČR a také NEB, která by se pravidelně jednou ročně opakovala.

ČKA také upozorňuje na putovní konferenci evropských politik architektury ECAP, kterou ČR pořádala spolu s ČKA během svého předsednictví. Tato konference, organizovaná nepravidelně předsednickými zeměmi, se tématu národních politik architektury a NEB věnuje.



Začlenění NEB do veřejných zakázek prostřednictvím architektonických soutěží*

Základní hodnoty NEB mají být ústředním bodem při posuzování veřejných projektů a investic. Architektonická soutěž (AS) je nástroj v rámci zákona o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ), který zajišťuje, aby veřejné peníze směřovaly do inovativních, vhodných a kvalitních projektů, které pozitivně ovlivní společnost a jsou v souladu s hodnotami NEB. Stejně nebo obdobné principy, jaké uvádí NEB, již přirozenou součástí AS jsou. Pro přehlednost to je vhodné jasně deklarovat. Česká komora architektů proto navrhuje v rámci přípravy a hodnocení AS zdůraznit požadavky, které z NEB vyplývají.

Do vzorových soutěžních podmínek tak bude zařazena nová kapitola:

Zohlednění témat New European Bauhaus

Soutěžící jsou vyzváni, v rozsahu dle vhodnosti pro daný předmět soutěže, zohlednit v návrhu tato témata. Tento požadavek bude součástí zadání nebo soutěžních podmínek.

1. Udržitelnost

- úsporný provoz a ekonomie stavby;
- vhodné materiály a konstrukce odpovídající požadavku udržitelnosti včetně aspektu oběhového hospodářství;
- adekvátnost návrhu, budoucí adaptabilita a vztah k prostředí.

2. Estetika

- inovativnost návrhu umožňující kvalitativní posun;
- přínos v rámci oboru;
- celková kvalita návrhu.

Zadání soutěže pak ve vhodné míře zohlední ještě 3. téma NEB:

3. Inkluze

- zapojení veřejnosti a odborníků do přípravy zadání;
- komunikace záměru a akce;
- inkuzivní program a provoz stavby;
- interdisciplinární realizační tým adekvátní zadání.

Pokud budou tyto požadavky NEB výslovně zahrnuty do soutěžních podmínek, může Česká komora architektů odsouhlasit deklarování: **Soutěžní podmínky naplňují požadavky NEB.**

* Pojmem „architektonická soutěž“ se rozumí i soutěže urbanistické, krajinářské, výtvarné, územněplánovací a jejich kombinace



Dokument
zpracovala
Česká komora architektů

ČESKÁ KOMORA
ARCHITEKTŮ

